

Puolustusvaliokunta
puv@eduskunta.fi

LAUSUNTO

27.3.2025

HVK/2025/00640-2

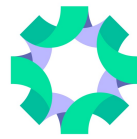
Lausuntopyyntö Informaatioturvallisuus valtioneuvoston puolustusselonteossa

Huoltovarmuuskeskuksen lausunto eduskunnan puolustusvaliokunnalle: Informaatio valtioneuvoston puolustusselonteossa

Huoltovarmuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja on perehtynyt lausuntopyyntöön. Huoltovarmuuskeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto keskittyy kolmeen kokonaisuuteen: 1) Yritysten rooliin, 2) informaatioturvallisuuden konseptiin tai strategiaan ja 3) tekoälyyn.

Valtioneuvoston puolustusselonteko osoittaa johdonmukaisesti yhteiskunnan eri toimijoiden yhteistyön merkityksen myös informaatioturvallisuuden parantamisessa. Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti työ edellyttää toimia jokaiselta sektorilta. Mukana ovat niin viranomaiset, elinkeinoelämä, järjestöt kuin kansalaisetkin. Yrityskentälle Huoltovarmuuskeskus (HVK) ja Huoltovarmuusorganisaation (HVO) roolit sekä varautumisessa tehtävä yhteistyö ovat erityisen merkittäviä. Selonteossa pohditaan muun muassa koordinoitua yksityisen sektorin kanssa. Suurin osa yrityksistä on mukana yhteisessä huoltovarmuustyössä vapaaehtoisesti, osan kanssa yhteistyö perustuu myös sopimusperusteiseen varautumiseen Huoltovarmuuskeskuksen ja yrityksen kanssa. Jatkossakin on varmistettava maailmallakin ainutlaatuisen yhteistoimintamallin jatkumisesta.

Selonteossa nostetaan hyvin esille vihamielinen informaatiovaikuttaminen turvallisuuteemme vaikuttavana uhkana. Selonteossa osoitetaan lisäksi yrityskentän sekä informaatioturvallisuuden merkittävä rooli varautumisessa, mihin on 2020-luvun aikana reagoitu myös Huoltovarmuuskeskuksessa. HVK:ssa on nostettu yhdeksi strategiseksi painopisteeksi digitaalinen turvallisuus ja tiedon huoltovarmuus. Tiedon oikeellisuuteen ja saatavuuteen vaikuttaminen voi estää huoltovarmuuden tavoitteiden toteutumisen. Esimerkiksi valheelliset väitteet puutteet lääkkeistä tai rahan saatavuudesta voivat aiheuttaa todellisen pulan. Toisaalta epäluottamuksen lietsominen yhteiskunnan toimivuuteen vaikuttaa niin elinkeinoelämään kuin koko järjestelmään. Huoltovarmuuskeskus kannattaa selonteossa esitettyjä toimia, joilla informaatiovaikuttamisen havaitseminen, informaatioympäristön analyysi ja strateginen viestintä vahvistuisivat. HVK tukee

tässä ajatusta viranomaistoiminnan ennakoivasta koordinoinnista. Yritysten rooli tässä on tärkeä, mutta rajatumpi.

Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää nykyistä selkeämpää työnjakoa toimijoiden välillä. Selonteko esittää tärkeän ajatuksen kansallisesta informaatiopuolustuksen ja informaatiovaikuttamiseen vastaamisen konseptista (Informaatioturvallisuuden konsepti). Muissa asiakirjoissa vastaavasta dokumentista on käytetty nimeä informaatioturvallisuuden strategia. Kyseessä tulee olla HVK:n näkemyksen mukaan sama, poikkihallinnollinen kokonaisuus. Yhteinen, kokonaisvaltainen asiakirja osoittaisi kaikille toimijoille yhteistyön merkityksen ja johdon roolin tilanteen eskaloituessa. Se selkeyttäisi työnjakoa, ja toisi keskusteluun lainsäädännölliset kehittämistarpeet, kuvaisi ministeriöille ja alaiselle hallinnolle tarkemmin aihepiirin tehtäviä ja helpottaisi resurssisuunnittelua.

Informaatioturvallisuuden konseptin tai strategian tavoitteena on parantaa informaatiouhkien ennaltaehkäisyä, torjuntaa ja vastatoimia. Tähän ei päästä ilman selkeää työnjakoa, nopeaa ja laajaa tiedonjakoa sekä yhteistä tilannekuvaa. Konseptin tai strategian puute voi sitä vastoin johtaa päällekkäiseen työhön tai aukkoihin informaatiovaikuttamisen torjunnassa. Huoltovarmuuskeskus arvioi, että informaatioympäristön heikkeneminen lisää painetta strategiatyön aloittamiseksi.

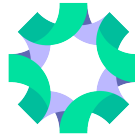
Myös teknologian kehittyminen lisää kansallisen ohjausasiakirjan tarvetta. Puolustusselonteko kuvaa, kuinka vihamieliset toimijat hyödyntävät tekoälyä informaatiovaikuttamisessaan. Kehitysponnistelut voivat olla tehottomia, jos niitä tehdään hajanaisesti vain yksittäisissä virastoissa. Yhteinen konsepti tai strategia voi selkeyttää mahdollisuuksia resurssien parempaan yhteiskäyttöön, missä hankittu kyvykkyys synnyttää tuotteita ja osaamista laajempaan käyttöön. Tästä Huoltovarmuuskeskuksen käynnistämä Informaatioturvallisuuden osaamiskeskus (2022-2026) on toimiva esimerkki. Konsepti tai strategia luo ohjeet menetelmien ja osaamisen jakamiselle, mikä tuottaisi kansakunnalle merkittäviä synergiahyötyjä

Lisätiedot

Lisätietoja antaa Antti Sillanpää, johtava varautumisasiantuntija
(antti.sillanpaa@nesa.fi, 0295 051 061).

Johtaja

Jaakko Pekki

HVK/2025/00640-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: